DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 5 mars 2009*

I mål C-222/07,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Tribunal Supremo (Spanien) genom beslut av den 18 april 2007, som inkom till domstolen den 3 maj 2007, i målet

Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)

mot

Administración General del Estado,

ytterligare deltagare i rättegången:

Federación de Asociaciones de Productores Audiovisuales

* Rättegångsspråk: spanska.

Radiotelevisión Española (RTVE),

Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (Egeda),

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C.W.A. Timmermans (referent), samt domarna J.-C. Bonichot, J. Makarczyk, P. Kūris och L. Bay Larsen,

generaladvokat: J. Kokott,
justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 3 juli 2008,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA), genom S. Muñoz Machado, abogado, och M. Cornejo Barranco, procuradora,

— Federación de Asociaciones de Productores Audiovisuales, genom M.A. Albaladejo och M.E. Klimt, abogados, samt genom A. Blanco Fernández, procurador,

— Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (Egeda), genom J. Suárez Lozano och M. Benzal Medina, abogados,

— Spaniens regering, genom N. Díaz Abad, i egenskap av ombud,

— Belgiens regering, genom C. Pochet, i egenskap av ombud, biträdd av A. Berenboom och A. Joachimowicz, avocats,

— Greklands regering, genom E.-M. Mamouna och O. Patsopoulou, båda i egenskap av ombud,

— Frankrikes regering, genom G. de Bergues och A.-L. During, båda i egenskap av ombud,

— Italiens regering, genom I.M. Braguglia, i egenskap av ombud, biträdd av F. Arena, avvocato dello Stato,

— Österrikes regering, genom C. Pesendorfer, i egenskap av ombud,

— Polens regering, genom P.T. Kozek, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom E. Montaguti samt genom R. Vidal Puig och T. Scharf, samtliga i egenskap av ombud,

— Eftas övervakningsmyndighet, genom B. Alterskjær och L. Young, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 4 september 2008 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 12 EG och 87 EG samt artikel 3 i rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television (EGT L 298, s. 23; svensk specialutgåva, område 6, volym 3, s. 3), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG av den 30 juni 1997 (EGT L 202, s. 60) (nedan kallat direktivet).

2 Begäran har framställts i ett förfarande som anhängiggjorts av Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (nedan kallad UTECA) avseende ogiltigförklaring av ett kungligt dekret, enligt vilket programföretag ska avsätta 5 procent av sina rörelse-

intäkter för föregående år till finansiering av produktion av europeisk långfilm och kortfilm för biografer samt TV-film. Vidare ska 60 procent av denna finansiering avsättas till produktioner vars originalspråk är något av de officiella språken i Konungariket Spanien.

Tillämpliga bestämmelser

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

3 Tjugosjätte skälet i direktiv 89/552 har följande lydelse:

”För att medge en aktiv språkpolicy till förmån för ett specifikt språk förblir medlemsstaterna fria att fastställa mera detaljerade eller striktare regler framför allt på grundval av språkkriterier, så länge dessa regler överensstämmer med gemenskapsrätten och särskilt inte är tillämpliga i fråga om återutsändning av program som producerats i andra medlemsstater.”

4 Skäl 7 i direktiv 97/36 har följande lydelse:

”Varje rättslig ram om nya audiovisuella tjänster måste vara förenlig med det grundläggande målet för detta direktiv, vilket är att skapa en rättslig ram för den fria rörligheten för tjänster.”

5 Skäl 44 i direktiv 97/36 har följande lydelse:

”… Det står medlemsstaterna fritt att gentemot de programföretag som står under deras jurisdiktion tillämpa mer detaljerade eller striktare regler för områden som omfattas av detta direktiv, inklusive regler som bl.a. kan omfatta språkpolitiska mål, …”

6 Skäl 45 i direktiv 97/36 har följande lydelse:

”Målet att stödja audiovisuell produktion i Europa kan efterkommas i medlemsstaterna inom ramen för organisationen av programtjänster, bl.a. genom att ett offentligt uppdrag fastställs för vissa programföretag, inbegripet skyldigheten att väsentligt bidra till investeringar i europeiska produktioner.”

7 Artikel 3.1 i direktivet har följande lydelse:

”Medlemsstaterna skall ha frihet att föreskriva att TV-programföretagen inom deras jurisdiktion skall följa mer detaljerade eller striktare regler inom de områden som omfattas av detta direktiv.”

8 Artikel 4.1 i direktivet har följande lydelse:

”Medlemsstaterna skall, där så är praktiskt möjligt och på lämpligt sätt, säkerställa att programföretagen reserverar en övervägande del av sin sändningstid med undantag av tid för nyheter, sportevenemang, tävlingar, reklam, teletexttjänster och köp-TV för europeiska produktioner definierade i artikel 6. Denna andel bör uppnås gradvis på grundval av lämpliga kriterier med beaktande av programföretagets ansvar gentemot sin publik för information, utbildning, kultur och underhållning.”

9 Artikel 5 i direktivet har följande lydelse:

”Medlemsstaterna skall där så är praktiskt möjligt och på lämpligt sätt säkerställa att programföretagen reserverar minst 10 % av sin sändningstid, med undantag för tid reserverad för nyheter, sportevenemang, tävlingar, reklam, teletexttjänster och köp-TV, eller alternativt, efter medlemsstatens bedömande, minst 10 % av sin programbudget, för europeiska produktioner, skapade av producenter som är oberoende av programföretagen. Denna andel bör uppnås gradvis och baseras på lämpliga kriterier med tanke på programföretagets ansvar gentemot sina tittare när det gäller information, utbildning, kultur och underhållning. Detta måste uppnås genom öronmärkning av en lämplig andel för nya produktioner, d.v.s. produktioner som sänds inom fem år efter framställningen.”

Den nationella lagstiftningen

10 I kungligt dekret 1652/2004 av den 9 juli 2004 om godkännande av förordningen om obligatorisk investering för att förfinansiera europeisk och spansk långfilm och kortfilm för biografer och TV-film (Real decreto 1652/2004 por el que se aprueba el Reglamento que regula la inversión obligatoria para la financiación anticipada de largometrajes y cortometrajes cinematográficos y películas para televisión, europeos y españoles) (BOE nr 174 av den 20 juli 2004, s. 26264), genomförs till viss del den spanska lagstiftningen om TV och filmkonst. Denna lagstiftning består av lag 25/1994 av den 12 juli 2004, genom vilken direktiv 89/552/EEG om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television, införlivas med den spanska rättsordningen (Ley 25/1994 por la que se incorpora al ordenamiento jurídico español la Directiva 89/552/CEE del Consejo, sobre la coordinación de disposiciones legales, reglamentarias y administrativas de los Estados miembros relativas al ejercicio de la actividad de radiodifusión televisiva) (BOE nr 166 av den 13 juli 1994, s. 22342), i dess lydelse enligt lag 22/1999 av den 7 juni 1999 (BOE nr 136 av den 8 juni 1999), och av andra tilläggsbestämmelsen i lag 15/2001 av den 9 juli 2001 om främjande av och stöd till filmkonsten och den audiovisuella sektorn (Ley 15/2001 de fomento y promoción de la cinematografía y el sector audiovisual) (BOE nr 164 av den 10 juli 2001, s. 24904).

11 Artikel 5.1 i lag 25/1994, i dess lydelse enligt lag 22/1999, har följande lydelse:

”1. Programföretagen ska varje år reservera 51 procent av sin sändningstid för sändning av europeiska audiovisuella produktioner.

För att fullgöra denna skyldighet ska de årligen avsätta minst 5 procent av de totala intäkterna från föregående verksamhetsår, enligt bolagets rörelseresultat, till finansiering av europeisk långfilm för biografer och TV-film.”

12 Till följd av den ändring som infördes genom andra tilläggsbestämmelsen i lag 15/2001, ersattes artikel 5.1 andra stycket i nämnda lag av följande bestämmelser:

”Programföretag som är ansvariga utgivare för TV-kanaler vars programverksamhet omfattar nyproducerade långfilmer för biografer, det vill säga filmer som är högst sju år gamla, räknat från produktionstidpunkten, ska årligen avsätta minst 5 procent av de totala intäkterna från föregående verksamhetsår, enligt bolagets rörelseresultat, till förfinansiering av europeisk långfilm och kortfilm för biografer och TV-film, vilket inbegriper de fall som avses i artikel 5.1 i lagen om främjande av och stöd till filmkonsten och den audiovisuella sektorn. 60 procent av denna finansiering ska riktas till produktioner vars originalspråk är något av de officiella språken i Spanien.

I detta sammanhang avses med TV-film audiovisuella produktioner som till sin karaktär liknar långfilmer för biografer, det vill säga avslutade sammanhängande produktioner som är längre än 60 minuter, där den kommersiella exploateringen av produktionen inte inbegriper visning på biografer, och med rörelseintäkter avses sådana intäkter som följer av TV-kanalens eller -kanalernas program- och sändningsverksamhet – vilken utgör grund för skyldigheten – såsom de anges i deras reviderade rörelseresultat.

Regeringen kan efter samråd med samtliga berörda sektorer genom förordning fastställa den varaktighet som krävs för att en audiovisuell produktion ska anses utgöra en TV-film.”

Tvisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

13 UTECA väckte talan mot kungligt dekret 1652/2004 vid Tribunal Supremo. I sin ansökan yrkade UTECA att såväl det kungliga dekretet som de lagar som dekretet grundar sig på skulle ogiltigförklaras. UTECA gjorde gällande att inte endast vissa bestämmelser i den spanska konstitutionen, utan även vissa bestämmelser i gemenskapsrätten åsidosätts genom den finansieringsskyldighet som föreskrivs i nämnda dekret och lagar.

14 Såväl Administración General del Estado (spanska statsförvaltningen) och Federación de Asociaciones de Productores Audiovisuales Españoles (sammanslutning för föreningar för spanska producenter inom den audiovisuella sektorn) som Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (enhet för förvaltning av audiovisuella producenters rättigheter), som intervenerade i förfarandet till stöd för påståendet att de omtvistade bestämmelserna är giltiga, bestred UTECA:s yrkanden.

15 Tribunal Supremo, som var osäker på dels medlemsstaternas handlingsutrymme för att föreskriva striktare regler inom de områden som samordnas genom detta direktiv, i synnerhet med hänsyn till artikel 3.1 i direktivet, dels huruvida skyldigheten att öronmärka 60 procent av den obligatoriska finansieringen till produktioner vars originalspråk är något av de officiella språken i Konungariket Spanien är förenlig med artiklarna 12 EG och 87 EG, beslutade att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1. Har medlemsstaterna, enligt artikel 3 i [direktivet], rätt att ålägga … programföretag en skyldighet att avsätta 1 procentandel av sitt rörelseresultat till förfinansiering av europeisk biograffilm och TV-film?

2. Om svaret på föregående tolkningsfråga är jakande, är då en nationell bestämmelse som, förutom att ålägga den ovannämnda skyldigheten avseende förfinansiering, dessutom föreskriver att 60 procent av denna obligatoriska finansiering ska förbehållas produktioner med spanska som originalspråk förenlig med direktivet och artikel 12 EG, jämförd med övriga särskilda bestämmelser som avses i denna artikel?

3. Utgör den i nationella bestämmelser föreskrivna skyldigheten för programföretagen att avsätta en procentandel av sina rörelseintäkter till förfinansiering av biograffilm, varav 60 procent särskilt avsätts till produktioner med spanska som originalspråk, vilka huvudsakligen produceras av den spanska filmindustrin, ett statligt stöd till denna industri i den mening som avses i artikel 87 EG?"

Prövning av den första och den andra tolkningsfrågan

16 Den nationella domstolen har ställt den första och den andra frågan, som ska prövas samtidigt, för att få klarhet i huruvida direktivet och i synnerhet artikel 3 i detta, samt artikel 12 EG ska tolkas så, att de utgör hinder för en åtgärd, såsom den i fråga i det nu aktuella målet, som en medlemsstat vidtar, enligt vilken programföretag åläggs att avsätta 5 procent av sina rörelseintäkter till förfinansiering av europeisk biograffilm och TV-film samt, närmare bestämt, 60 av dessa 5 procent till produktioner vars originalspråk är något av de officiella språken i denna medlemsstat.

17 Det ska inledningsvis konstateras att direktivet inte innehåller någon bestämmelse som reglerar frågan i vilken utsträckning en medlemsstat kan ålägga programföretag att avsätta en del av sina rörelseintäkter till förfinansiering av europeisk biograffilm och TV-film eller till filmer vars originalspråk är något av de officiella språken i denna medlemsstat. I synnerhet avser artiklarna 4 och 5 i direktivet inte detta typfall.

18 Medlemsstaterna får vidare, enligt artikel 3.1 i direktivet, avseende de programföretag som omfattas av deras jurisdiktion, föreskriva mer detaljerade eller striktare regler inom de områden som omfattas av nämnda direktiv. En sådan behörighet ska emellertid utövas med beaktande av de grundläggande friheter som säkerställs i EG-fördraget (se, för ett liknande resonemang, dom av den 28 oktober 1999 i mål C-6/98, ARD, REG 1999, s. I-7599, punkt 49, och av den 17 juli 2008 i mål C-500/06, Corporación Dermoestética, REG 2008, s. I-5785, punkt 31).

19 Det ska slutligen erinras om att det i direktivet inte genomförs någon fullständig harmonisering av de områden som omfattas av direktivet, utan att det i detta föreskrivs minimiregler för sändningar som härrör från och är avsedda för mottagning inom Europeiska gemenskapen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 februari 1995 i mål C-412/93, Leclerc-Siplec, REG 1995, s. I-179, punkterna 29 och 44, och av den 9 juli 1997 i de förenade målen C-34/95–36/95, De Agostini och TV-Shop, REG 1997, s. I-3843, punkt 3).

20 Oberoende av frågan huruvida en åtgärd som en medlemsstat vidtar, såsom den som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, tillhör de områden som omfattas av direktivet följer av detta att medlemsstaterna i princip alltjämt är behöriga att besluta om en sådan åtgärd, under förutsättning att de beaktar de grundläggande friheter som säkerställs i fördraget.

21 Mot denna bakgrund ska prövas huruvida nämnda åtgärd uppfyller dessa grundläggande friheter.

22 När det gäller en åtgärd som en medlemsstat har vidtagit, såsom den nu aktuella, i den mån som det i enlighet med denna föreskrivs att programföretagen ska avsätta 5 procent av sina rörelseintäkter till förfinansiering av europeisk biograffilm och TV-film, framkommer det inte någon omständighet av de handlingar som domstolen har tagit del av som visar att en sådan åtgärd i praktiken utgör en inskränkning i de grundläggande friheterna, som säkerställs i fördraget.

23 Det ska vidare framhållas att det följer av en jämförelse mellan skäl 7 och skäl 45 i direktiv 97/36 att det grundläggande målet för direktivet är att skapa en rättslig ram för den fria rörligheten för tjänster. Samtidigt nämns i synnerhet målet att ”stödja audiovisuell produktion i Europa”, vilket bland annat kan uppnås genom ”skyldigheten att väsentligt bidra till investeringar i europeiska produktioner”.

24 När det däremot gäller en åtgärd såsom den nu aktuella, i den mån som den avser en skyldighet att till produktioner vars originalspråk är något av de officiella språken i denna medlemsstat avsätta 60 av de 5 procent av rörelseintäkterna som avsätts till förfinansiering av europeisk biograffilm och TV-film, utgör denna, såsom generaladvokaten har framhållit i punkterna 78–87 i sitt förslag till avgörande, en begränsning av ett flertal grundläggande friheter, nämligen friheten att tillhandahålla tjänster, etableringsfriheten, den fria rörligheten för kapital och den fria rörligheten för arbetstagare.

25 En sådan begränsning av grundläggande friheter som garanteras i fördraget kan dock vara berättigad om den motiveras av tvingande skäl av allmänintresse, förutsatt att den är ägnad att säkerställa att det eftersträvade målet uppnås och inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål (dom av den 13 december 2007 i mål C-250/06, United Pan-Europe Communications Belgium m.fl., REG 2007, s. I-11135, punkt 39 och där angiven rättspraxis).

26 Enligt den spanska regeringen grundar sig den åtgärd som är i fråga i målet vid den nationella domstolen på kulturella skäl avseende skyddet för den språkliga mångfalden i Spanien.

27 Det ska härvid erinras om att domstolen har funnit att ett mål att skydda och främja ett eller flera av sina officiella språk, som en medlemsstat eftersträvar, utgör ett tvingande skäl av allmänintresse (se, för ett liknande resonemang, dom av den 28 november 1989 i mål C-379/87, Groener, REG 1989, s. 3967, punkt 19; svensk specialutgåva, volym 10, s. 259, och domen i det ovannämnda målet United Pan-Europe Communications Belgium m.fl., punkt 43).

28 Såsom generaladvokaten har framhållit i punkt 91 i sitt förslag till avgörande har även gemenskapslagstiftaren ansett att ett sådant mål är befogat, vilket framgår av tjugosjätte skälet i direktiv 89/552 och skäl 44 i direktiv 97/36.

29 En åtgärd som en medlemsstat har vidtagit, såsom den nu aktuella, framstår som ägnad att säkerställa att ett sådant mål uppfylls, i den mån som det genom åtgärden införs en skyldighet att investera i biograffilm och TV-film vars originalspråk är denna medlemsstats officiella språk.

30 Inte heller framgår det att en sådan åtgärd, under omständigheterna i målet vid den nationella domstolen, går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta syfte.

31 Genom att ålägga programföretagen att till produktioner vars originalspråk är något av de officiella språken i den berörda medlemsstaten avsätta 60 av de 5 procent av rörelseintäkterna som avsätts till förfinansiering av europeisk biograffilm och TV-film, berör en sådan åtgärd som den nu aktuella, som en medlemsstat har vidtagit, när allt kommer omkring endast 3 procent av dessa företags rörelseintäkter. Det framkommer emellertid inte någon omständighet av de handlingar som domstolen har tagit del av som gör det möjligt att dra slutsatsen att ett sådant procenttal skulle vara av oproportionerlig karaktär i förhållande till det mål som eftersträvas.

32 Vidare går, till skillnad från vad Europeiska gemenskapernas kommission har framhållit, en åtgärd som en medlemsstat har vidtagit, såsom den nu aktuella, inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det eftersträvade målet endast på grund av att det enligt åtgärden inte föreskrivs villkor för att klassificera de berörda produktionerna såsom ”kulturella produkter”.

33 Språk och kultur är i sig sammanbundna, vilket bland annat erinras om i Konventionen om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar, som antogs vid Unescos generalkonferens i Paris den 20 oktober 2005 och som godkändes å gemenskapens vägnar genom rådets beslut 2006/515/EG av den 18 maj 2006 (EUT L 201, s. 15). I denna konvention föreskrivs i fjortonde stycket i ingressen att ”språklig mångfald är ett väsentligt inslag i den kulturella mångfalden”. Det kan därför inte anses att det mål som en medlemsstat eftersträvar, vilket består i att skydda och främja ett eller flera av sina officiella språk, nödvändigtvis måste vara förenat med andra kulturella kriterier för att det ska motivera en begränsning av en av de grundläggande friheter som säkerställs i fördraget. Kommissionen har vidare inte inom ramen för detta förfarande kunnat precisera vilka dessa villkor konkret skulle vara.

34 En åtgärd som en medlemsstat har vidtagit, såsom den nu aktuella, går inte heller utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det eftersträvade målet av den enda orsaken att mottagarna av den berörda finansieringen till största delen är filmproduktionsföretag som är etablerade i denna medlemsstat.

35 Såsom generaladvokaten har framhållit i punkt 110 i sitt förslag till avgörande är det villkor som föreskrivs i en sådan åtgärd ett språkligt villkor.

36 Den omständigheten att ett sådant villkor kan utgöra en fördel för de filmproduktionsföretag som arbetar på det språk som avses i nämnda villkor och som således i praktiken till största delen utgörs av företag från den medlemsstat i vilken detta språk är det officiella språket är en naturlig följd av det eftersträvade målet. En sådan situation kan inte i sig anses visa att den åtgärd som är i fråga i målet vid den nationella domstolen är av oproportionerlig karaktär. Om så var fallet skulle det mål som en medlemsstat eftersträvar, nämligen att skydda och främja ett eller flera av sina officiella språk, förlora sin betydelse som tvingande skäl av allmänintresse.

37 Den nationella domstolen har slutligen också frågat om tolkningen av artikel 12 och det allmänna förbudet mot diskriminering på grund av nationalitet, som slås fast i artikeln. Denna bestämmelse kan endast tillämpas självständigt i situationer som omfattas av gemenskapsrätten, men för vilka det inte har föreskrivits några särskilda regler om icke-diskriminering i fördraget (dom av den 11 januari 2007 i mål C-40/05, Lyyski, REG 2007, s. I-99, punkt 33 och där angiven rättspraxis).

38 Icke-diskrimineringsprincipen har emellertid genomförts inom områdena för den fria rörligheten för arbetstagare, etableringsrätten, friheten att tillhandahålla tjänster och den fria rörligheten för kapital genom artiklarna 39.2 EG, 43 EG, 49 EG respektive 56 EG (se, avseende artikel 39.2 EG, domen i det ovannämnda målet Lyyski, punkt 34, avseende artikel 49 EG, dom av den 11 december 2003 i mål C-289/02, AMOK, REG 2003, s. I-15059, punkt 26, och avseende artiklarna 43 EG och 56 EG, dom av den 10 januari 2006 i mål C-222/04, Cassa di Risparmio di Firenze m.fl., REG 2006, s. I-289, punkt 99).

39 Eftersom det följer av det ovanstående att en åtgärd som en medlemsstat har vidtagit, såsom den nu aktuella, inte strider mot nämnda bestämmelser i fördraget, kan den heller inte anses strida mot artikel 12 EG.

40 Den första och den andra frågan ska således besvaras enligt följande. Direktivet och, i synnerhet, artikel 3 i detta samt artikel 12 EG ska tolkas så, att de inte utgör hinder för en åtgärd, såsom den nu aktuella, som en medlemsstat vidtar, enligt vilken programföretag åläggs att avsätta 5 procent av sina rörelseintäkter till förfinansiering av europeisk biograffilm och TV-film samt, närmare bestämt, 60 av dessa 5 procent till produktioner vars originalspråk är något av de officiella språken i denna medlemsstat.

Prövning av den tredje tolkningsfrågan

41 Den nationella domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 87 EG ska tolkas så, att en åtgärd, såsom den nu aktuella, som en medlemsstat vidtar, enligt vilken programföretag åläggs att avsätta 5 procent av sina rörelseintäkter till förfinansiering av europeisk biograffilm och TV-film samt, närmare bestämt, 60 av dessa 5 procent till produktioner vars originalspråk är något av de officiella språken i denna medlemsstat, utgör ett statligt stöd till förmån för filmindustrin i samma medlemsstat.

42 Enligt fast rättspraxis ska en åtgärd endast utgöra stöd när alla villkoren i artikel 87 EG är uppfyllda. För det första måste det röra sig om en statlig åtgärd eller en åtgärd som vidtas med hjälp av statliga medel. För det andra måste denna åtgärd kunna påverka handeln mellan medlemsstaterna. För det tredje ska mottagaren av stödet gynnas. För det fjärde ska åtgärden snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen (dom av den 24 juli 2003 i mål C-280/00, Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, REG 2003, s. I-7747, punkterna 74 och 75 och där angiven rättspraxis).

43 Det följer i synnerhet av domstolens rättspraxis att enbart fördelar som tilldelas direkt eller indirekt med hjälp av statliga medel ska anses som stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG. Distinktionen i denna bestämmelse mellan ”stöd som ges av en medlemsstat” och stöd som ges ”med hjälp av statliga medel” betyder nämligen inte att alla fördelar som en stat ger utgör stöd, oavsett om de finansieras med hjälp av statliga medel eller inte, utan innebär enbart att detta begrepp ska omfatta de fördelar som ges direkt av en medlemsstat och de som ges genom ett offentligt eller privat organ som har utsetts eller inrättats av denna stat (dom av den 13 mars 2001 i mål C-379/98, PreussenElektra, REG 2001, s. I-2099, punkt 58 och där angiven rättspraxis).

44 Den fördel som en medlemsstats filmindustri kan få genom en åtgärd som samma medlemsstat vidtar, såsom den nu aktuella, utgör emellertid inte en fördel som ges

direkt av en medlemsstat eller genom ett offentligt eller privat organ som har utsetts eller inrättats av denna stat.

45 En sådan fördel följer nämligen av allmänna bestämmelser i vilka föreskrivs att programföretag, oavsett om de är offentliga eller privata, ska avsätta en del av sina rörelseintäkter till förfinansiering av biograffilm och TV-film.

46 Även om en åtgärd som en medlemsstat har vidtagit, såsom den nu aktuella, är tillämplig på offentliga programföretag, är den aktuella fördelen vidare inte beroende av den kontroll som statsmakten utövar över sådana företag eller de riktlinjer som statsmakterna ger dessa företag (se, analogt, dom av den 2 februari 1988 i de förenade målen 67/85, 68/85 och 70/85, Kwekerij van der Kooy m.fl. mot kommissionen, REG 1988, s. 219, punkt 37; svensk specialutgåva, volym 9, s. 305).

47 Den tredje frågan ska således besvaras enligt följande. Artikel 87 EG ska tolkas så, att en åtgärd, såsom den nu aktuella, som en medlemsstat vidtar, enligt vilken programföretag åläggs att avsätta 5 procent av sina rörelseintäkter till förfinansiering av europeisk biograffilm och TV-film samt, närmare bestämt, 60 av dessa 5 procent till produktioner vars originalspråk är något av de officiella språken i denna medlemsstat, inte utgör ett statligt stöd till förmån för filmindustrin i samma medlemsstat.

Rättegångskostnader

48 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

1) **Rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG av den 30 juni 1997 och, i synnerhet, artikel 3 i direktivet samt artikel 12 EG, ska tolkas så, att de inte utgör hinder för en åtgärd, såsom den som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, som en medlemsstat vidtar, enligt vilken programföretag åläggs att avsätta 5 procent av sina rörelseintäkter till förfinansiering av europeisk biograffilm och TV-film samt, närmare bestämt, 60 av dessa 5 procent till produktioner vars originalspråk är något av de officiella språken i denna medlemsstat.**

2) **Artikel 87 EG ska tolkas så, att en åtgärd, såsom den som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, som en medlemsstat vidtar, enligt vilken programföretag åläggs att avsätta 5 procent av sina rörelseintäkter till förfinansiering av europeisk biograffilm och TV-film samt, närmare bestämt, 60 av dessa 5 procent till produktioner vars originalspråk är något av de officiella språken i denna medlemsstat, inte utgör ett statligt stöd till förmån för filmindustrin i samma medlemsstat.**

Underskrifter